

הכונס פרק ששי בבא קמא

נו.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב ג מ"י פ"ד
מהלכות נ"מ ה' יד
סמך עשין סט טו"ע ח"מ
ס' חס ספיק' יא:
בז ד מ"י שם טו"ע שם
ספיק' טו:
בז ה מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה ז סמך
לזון כח טו"ע ח"מ ס'
לכ ספיק' ז:
זו ו מ"י שם טו"ע שם
בג"ה:
יח ז מ"י שם סמך שם
וטו"ע שם:
יח ח מ"י שם סמך שם
טו"ע ח"מ ס' כח
ספיק' א:
כ ט מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה א סמך
עשין קח טו"ע שם ועין
בכ"מ ובכ"ז שם:
כא י מ"י שם פ"ד ה' ז
סמך שם טו"ע שם:
כב ב מ"י פ"ד מהל' חובל
ומזיק הלכה ה ועין
בכ"מ:
כג ל מ"י פ"ד מהל' מק'
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ע ח"מ ס'
חס ספיק' ז:
כד מ מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומזיק ה' ז סמך
שם טו"ע ח"מ ס' כח
ספיק' ז:
כה ב מ"י פ"ד מהל' מק'
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ע ח"מ ס'
שט ספיק' א:
כו ב מ"י שם הלכה
טו"ע שם ספיק' ה:

מוסף רש"י

העושה מלאכה במי
חטאת. שקל כנגדן
משקולות, ופרה וכל מעשה
נפלים במלאכה (ויקרא
צח.) מי חטאת דפרה
לזוהר וכן פרה עצמה
נפלים במלאכה, דכתיב
(במדבר יט) אשר לא עלה
עליה עול, ובמי חטאת
כתיב למשמרת למי נדה,
ומזה בספרי מה ח"ל,
שכיל אין לו שמחה מלאכה
פוסלת אלא צפרה ומזין
אף במים ח"ל למשמרת
למי נדה, כלומר שיהיו
משמרות לכך ולא לדבר
אחר (גיטין ג.) פטור
מדיני אדם, לשלם וחייב
בדיני שמים, פורענות
לשלם לרשעים שנחנקין
להפסיד את ירכלל (שם).
ושברה כדו כו' וחייב
בדיני שמים. משום דלא
סליק (לעיל כט.).

כנותל רעוע. דלא אפסדיה דלמסתר קאי: דמטי ליה. כשכפה
הגיע זה הדליקה: **כרות מלווה.** הרי בידים הצעיר וצדיק אדם
ניחוי: **כרות שאינה מלווה.** דמידי דלא סלקא אדעתיה הוה:
טמון חסומה. שכיסה קמת חצירו בסדיניו כשראה דליקה אכלה
והוא לא שלח את הצעירה ושויה
טמון וגרס להפסיד את הניזק
ולפטור את המצביע דפטור על טמון
כאש: **לנפשי.** להוציא ממון מחצירו
לעצמו: **ממונה צעי לשלומי.** אותו
ממון שהוציא חייב להחזיר: **לחבריה.**
שכר עדי שקר להוציא מנה מראובן
לשמעון: **פשיטא דאורייתא.** הוא.
חייב צדיק שמים: **אם לא יגיד.**
בתי קא משמע מדקפיד אהגדה
משמע שאילו מגיד ממה שזו ממון
ועוד ק"ל (סוטה דף כ:) כל מקום
שנאמר עד הרי כאן שני עדים עד
שפרט לך הכבוד אחד כדכתיב לא
יקום עד אחד באיש (דברים יט):
אלא כזה. שמחייב שבעה וצדיק
שמים מחייב דלא הוה מסקיד מחייב
ליה שבעה ודלמא לא הוה משמט
בשיקרא ומשלים: **ופו ליכא.** דחייבין
צדיק שמים: **העושה מלאכה צמי**
חטאת. שקל כנגדן משקלות במסכת
גיטין (דף ג.) והן נפלים במלאכה: **פטור**
מדיני אדם. דהיזק שאינו ניכר לא
שמים היזק. וכולהו הני תיובתי מתנייתא
ניניה: **המציעים.** תקע לו בלאו פתאום
ובעמו דלא עבד כיוצא מעשה בגופו:
ר"מ מחייב בהזיקן. פלוגמיהו מפרשא
בהמניח את הכד (לעיל דף כט.) בנתקל
פושע ובמפקיר נזקיו: **אלא כסוי**
כפיתיה. שלא תצער זה האש
מהר: **דברי הרב שומעין.** והיה להם
שלא יעידו: **והוא שחטרה.** הא דתנן
נפרצה צילה פטור כגון שחטרה
ההמה והפילה הכותל דלנוס הוא:
אכל לא חטרה. אלא מעצמה נפלה:
תחילתו בפשיעה. אכל נפילה דעבד
למיפל: **וסופו באונס.** דהא לא נפלה
אלא חטרה: **הניחא למאן דאמר**
כו' פלוגמא. היא צדק המפקד
(כ"מ דף מב.) מרי לשיט דש"ס אליבא
דכ"י יוסף: **ה"ג אלא ממהני** **כנותל**
כריא וספיקו לא חטרה: הניחה
במה כו' אמר רבה ואפילו
חטרה. ובכותל כריא: **סתמו**
בפשיעה. שהניחה במהה ופשיעה
היא אכל פתחת הדלת דלמרינן
לקמיה כל תחבולות שיכולה לעשות
עושה אכז צערה: **וסופו באונס.**
שחטרה: **טלדקא.** תחבולות:
כיון

תורה אור השלם

1. נפיש ב' תחבולות
ושמעה קול אלה ודא
עד או ראא או צדע אם
לוא יגיד ונפיש עוננו:
ויקרא ה א

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה פשיטא וכו'
כשעבד על שבעתו
כדבר שאם לא יגיד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אם לא יגיד
וכו' ועוד ק"ל. ממה לי
הא בלמא היכא דעא אחד
מועיל בעדותו לחייב ממון
חייב קרנן שבעה כדאמרינן
בשבעות רפ"ד הכל מודים
בעד סוטה וכו' ובתוס' רש
סוטה ד"ה כל הקדש בלמא
אמאי לא אמרינן דוואו עד
היטו ב' דוקא. וע"ש מה
שמרנו אכל לרש"י דכ"י
לקוטא דמיתלם דוואו עד
היטו ב' דוקא ק"ל:
ד"ה פטור וכו' דהיזק
שאינו ניכר לא שפיה
היזק. קשה למ"ש רש"י
תחלה העושה מלאכה
ששקל בזה משקלות וזה
אף למ"ד דשמים היזק
פטור ע"ש בגיטין ו"ז ע:

רבינו הגנאל

תחלתו בפשיעה וסופו
באונס. דכיון דשבתה
בחמה כל טעדיק דאית
לה. פ"י ערמה.

אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ל"חייב. וא"ת
כיון שאין חילוק בין מקרב דבר אכל האש ובין מקרב
האש אכל הדבר אמרינן צדקת כל הנשרפין (סנהדרין דף עו.
ושם) כפתו צמקוס סמוך חמה או ל"נה לנא פטור ליחייב למ"ד

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ככותל רעוע אמר מר "הכופף קמתו של
חבירו בפני הדליקה היכי דמי אילימא
דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי
נחייב יאלא דמטיא ברוח שאינה מצויה
ורב אשי אמר יטמון אתמר משום דשויה
טמון באש: אמר מר "השוכר עדי שקר
ה"ד אילימא לנפשיה יממונה בעי שלומי
ובדיני אדם נמי ינחייב יאלא לחבריה
ההודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
במאי עסקין אילימא בבי תרי פשיטא
ידאורייתא הוא יאם לא יגיד ונשא עונו
אלא בחד ותו ליכא והאיכא (סימן העושה
בסם ושלוח חבירו נשבר) ^כהעושה מלאכה
במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ^בהנותן סם המות
בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים והאיכא ^בהשולח את הבערה
ביר חרש שוטה וקמן פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ^בהמבעית את
חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים
והאיכא ^בנשברה כדו ברה"ר ולא סלקה
נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן
וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
אין מיהא איכא טובא והני אצטריבא ליה
מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל הפורץ גדר בפני בהמת חבירו מהו
דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד
בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף
קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי
הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני
שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי
דאמר נמי טמון איתמר מהו דתימא אנא
כסוי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא
ליחייב קמ"ל והשוכר עדי שקר נמי מהו
דתימא לימא ^בדברי הרב ודברי התלמיד
דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל והודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה ^ב(אתינא)
מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע
לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל:
נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים כו': אמר
רבה והוא שחטרה אבל לא חטרה מאי
חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא
חטרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

במונה בעי לשלומי. וכי תימא
פטור מדיני אדם משום
דלא ידעי שהם עדי שקר מ"מ כיון
שאלם היינו יודעין שהם עדות שקר
משלם אין שייך למיתני פטור מדיני
אדם: **אלא** לחבריה. כגון שאין
למצויה מה לשלם או שהלך למדינת
הים או כגון שאין אנו יודעים שהם
עדי שקר דוקא שוכר אכל אמר
פטור מדיני שמים דכדור שלא ישמעו
לו דאין נראה לומר דנקט שוכר
לאשמועינן דאפי' שוכר פטור מדיני
אדם שאין זה שום חידוש ולקמן לא
עבד לריכותא אלא מדיני שמים ועוד
דצפיקין תנן (דף נט:) השולח את
הבערה ציד חט"ו פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים שלא ציד פקח הפקח
חייב משמע דשולח פטור אף מדיני
שמים: **פשיטא אם לא יגיד**
וכו'. וא"ת ה"מ כשעבד על שבעתו
כדכתיב ושמעו קול אלה וי"ל דה"ק
קרא כשעבד ^א(דף נט:) שאם לא יגיד
היה נוסף תנן או יצא קרנן שבעה
אכל בלא שבעה נמי איכא נשיאות
עון כדמוכח במתני' באתר דיני
ממונות (סנהדרין דף לז:) ודוקא צ"ד
דכשאומונים אין אנו יודעים להעיד
שזו אינו יכול להעיד דכיון שהגיד
שזו אינו חוזר ומגיד והיינו אם לא
יגיד דקרא אכל חוץ לצ"ד אין לחוש
שיכול לחזור ולהעיד:

העושה מלאכה במי חטאת.
עד שלא נתן האפר
כדמניא צמס' פרה (פ"ד מ"ד) פרה
נפסלת במלאכה עד שתעשה אפר
והמלאכה פוסלת במים עד שישים
האפר למטה ובספרי יליף מקרא יכול
אף קדשן מ"ל למשמרת למי נדה
ולא שכר מי נדה: **פטור מדיני**
אדם. צ"י הניזקין (גיטין ג.) פריך
מיניה למ"ד היזק שאין ניכר שמים
היזק: **אבל** הני אצטריך ליה.
וא"ת הנותן סם המות נמי חידוש הוא
למיתני כדאמרין לעיל (דף מו:)
דאפילו סם המות דלא עבדא דאכלה

חייב בדיני שמים ושמה אין כל כך חידוש: **בכסויי** בביתיה. וא"ת גלוי ודוע למקום למה נכתבין לטובה שלא ימחר לשרוף ויכול להניח בעל הצית בתוך כך מ"מ בדיני שמים חייב דלציעי ליה לאלהורי ולאסוקי אדעתיה שלא יצא לו
הפסד נזק: **מהן** דתימא הויה לה תחלתו בפשיעה וסופו באונס קמ"י דבולאו פשיעה היא. ק"ק דה"ל למימר מהו דמימא כולה אונס הוא
וכגון שנעל כל כך יפה שאינה יכולה ללאת אלא בחטירה קמשמע לן דפושע הוא אכל חטירה שהניחה בחמה: